

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetési csupán a kiadóhivatalnál lehet
B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hírdetések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyilttárre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: öt hasábol petítisor 6 kr. — Nagyobb és többzori hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Bályeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilttár garmond sora 20 kr.

Nógrádmegye őszi közgyűlése.

Rég volt volt oly népes a megye székvarosa, mint a lefolyt héten. A közgyűlések hosszú sora visszaemlékeztet a régi időkre, midőn a tisztelt karok és rendek több napon át itt időztek, s elintézték a megye sorsát, a privatusok ügyeit, bele szóltak az ország dolgaiba, kiadták a követeknek az utasításokat, végül restuoráltak, azután hazamentek főispánostul és alispánostul az eke szarva mellé, s csak a főjegyzőt felejtették a tinta mellett. Akkor hetekig tanácskoztak és alig volt mit írni, most ha egy két napig tart a gyűlés, előtte hetekig, utánna hónapokig van mit feldolgozni és írni. A lefolyt heti gyűlésekhez hasonló nemis volt még Nógrádvármegyében. Az a tárgy halmaz, melyet a bizottságok, küldöttségek, alispán, árvaszék, szolgabírák, pénztárnok, számvonók feldolgoztak, bámulatra ragadta az ahhoz értőket. Persze országán rész jut ebből az alispánnak, ki minden ügyet személyesen felülvizsgál, kiigazít és útnak bocsajt. Ilyenkor alispánnak se éjjele se nappala, nem csod, hogy befájdul a foga, mit aztán ki is kell húzatnia. Mégis jegyezte elmében, hogy minden gyűlés egy fogába kerül; pedig kár az ő éles fogaiért; sok oly dolog van még itt, melybe bele kell harapnia.

A közgyűlés legfontosabb tárgyai között tartozott a főjegyzői választás. Azt hittük, hogy éles harc lesz, mert hisz oly két jó nevű férfiról volt szó, akik őseinek emléke iránt még most is adózik a vármegye, de akik ön személyükben is méltók arra, hogy értők a vármegye két pártra szakadjon. Értjük Sréter és Tihanyi urakat. Azonban főispánunk a béke olajágával az erős ataknak elejét vette, Sréter úr nem akarta a küzdelmet, és lovagiasan visszalépett. Ezen tény Sréter úr jelleméhez méltó volt, s neki a jövőre nézve közbizalmat biztosított. Tihanyi úr megválasztásával sokat nyert a vármegye. A munkásságban szívós és kitartó, jellemében szilárd, s kedély világát

tekintve, jó szívű és kedves modorú egyéniség. Tisztársai bizalmát nagy mértékben kiérdemelte már azelőtt, midőn még a főjegyzői dignitást helyettesként töltötte be. Mi azt hiszük, hogy a vármegye Tihanyi urral teljes mértékben meg lesz elégedve. Kívánjuk is, hogy egészséges jó esze és vasszorgalma közügyeink javára szolgáljon, ohajtjuk, hogy ősei jó nevét felelevenítve, azt még ragyogóbbá tegye, s munkásságával alispánunk tulhalmazzott és sokoldalú teendőit megossza.

Fontos volt továbbá azaz elhatározás is, mely közgyűlések négyben contemplált számát háromra redukálta. E kérdés az állandó választmányban vert nagy port s tetta élessé a vitát. Történt pedig ez abból az incidensből, hogy a nm. miniszterium a községi költségvetések felülvizsgálására határozott szeptemberi közgyűlést korainak találta, mivel a községek költségvetései szeptemberig helyesen el nem készíthetők. A négy közgyűlés, vagyis az előbbi határozat mellett, mely azonban a főispán megjegyzése szomit jogerőre nem emelkedett, Szontágh Pál úr igen ékes beszédben szólalt fel, s a négy gyűlés megtartásához részint a multak tradíciói iránti pietásból, részint azért is nagaskodik, mert ezen álláspontot foglalta el az előbbi közgyűlésen az állandó választmány több kitünőségével (Pulasky és Reményfyvel) együtt; így tehát ő erkölcsileg kötelezve érzi magát, hogy mintegy: „Pour sauver l'honneur du drapeau“ (a zászló becsületének megmentéseért) ezen álláspontot jelenleg is elfoglalja s a négy közgyűlés megtartása mellett szólaljon fel. Erre több felszólalás történt, főleg akkor, mikor az alispán bonczkése a közgyűlések beosztását oly szakszerűen taglalta fel. Felszólalás történt a minden közgyűlésen és ülésen résztvevő Gr. Czebrán és Huszár urak, részéről, kik egyáltalán nem találják a négy közgyűlést viszonyainkhoz képest gyakorlati dolognak. A felszólalások közül azonban kiemelkedtek Gr. Gyürky főispánunk szép szavakban elmondott enunciatívái és érvelései, kijelent-

vén azt, hogy addig míg *Tissa Kálmán a miniszter elnök, s míg az ő bisalmából a főispáni állást az ő személye tölti be*, addig kész örömet felajánlja minden szolgálatát a megyének s bár hány közgyűlést rendel és kíván a községi többsége a megye közügyei érdekében szívósen vesz azokon részt; de tekintve a székvaros topografikus viszonyait, tekintve, hogy a székvarosnak vasutja nincs, tekintve azt, hogy a legtöbb bizottsági tag a gyakori ide utazás költségeit el nem viselheti, s így könnyen bekövetkezhetnek a kisebbségnek a többség feletti uralma, ami egy általában nem volna kívánatos; tekintve hogy a tisztikar egyéb a ministrationális teendőkkal tulvan terhelve; ezen okoknál fogva maga is ajánlja a közgyűlések számának redukálását. Ezen érvek után Szontágh Pál úr is készséggel vissza huzta a kibontott zászlót, s megnyugodott a többség akaratában.

Végül meg kell még említenünk a tartalmas alispáni jelentést, mely a megye kormányzat minden ágára bőven kiterjed, s egyik javaslatát oly elveket foglal magában, melyek nagy közigazgatási gépezetünknek egy lépéssel előbbre vitetét eredményezhetik.

Az alispáni jelentésből ezen szöveget szóról szóra ide írtatjuk, már azért is, hogy a körjegyzői csoportok számának nagyobbítása kérdésében az ahhoz értők esetleg lapunkban a „pro és contra“ érveket kifejezhessék. Ezen szöveget megelőzi a községi pénzközelés tárgyában kiadott miniszteri szabályrendelet tervezet. Erre persze az alispáni jelentés így szól:

Községek szervezeti s pénzközelési szabályrendeleteinek tervezetét akként szándékozom meg alkotni, hogy minden járási főszolgabíró elsősorban saját körében körjegyzőivel állapítsa meg az általános keretet, mely itt a központban közben jöttükkel egybevettve s megbeszélve fogna azon irányadóul szolgáló munkát elkészíteni, melyből minden egyes község saját helyi igényeihez mért szabályrendeletét megalkothatná.

Midőn eme tiszteletteljes jelentéscsont egybeállítam a községi pénzközelési szabályrendelet irányadó elveiről

TÁRCZA.

Az operjeai kulcsos lúd.

— Történeli korra. —
(Folytatás.)

Christmann szavait mély csönd követte. Szmicsek bíró felhústa a vállát egész a füle csimpájáig s a jobb és bal oldalán ülő széna toroknak olyan féle gesztikulációt mutatott, melylyel azt akarta kifejezni, hogy — Mit gondolnak a t. esküdt urak?

A t. esküdt urak persze ez egyszer egy véleményen voltak a bíró úrral s épen semmit sem gondoltak, hanem tovább adták a gesztikulációt szomszédjaiknak. Maga Seldmayer Jakab uram is, a ki pedig okos embernek tartatott, úgy vállai közé hústa a tarkóját, mintha nyak nélkül született volna erre a világra — s olyan tudatlan arcot vágott, hogy szomszédja, Söldner János elég világosan kiolvashatta belőle, hogy itt most mindenki tudatlan, egyedül az az ostoba lúd tud valamit.

Söldner János uramnak különben az volt a legnagyobb szerencsétlensége, hogy az ilyen obakurussétek alkalmával kapott, soknak látszó, de mitem mondó, ujjfintorgatásokat nem adhatta tovább, lévén ő, mint legfőntalább esküdt — polgár, — utolsó a sorban; minek folytán, ha meg akarta menteni a becsületét, neki már okvetlen szólnia is kellett.

Igy történt most is.

Trémával állt fel s zavartan jártatá végig szemait a tanácssterem négy falán, mintegy keresni látszatván valami alkalmas tárgyat, melybe belekaszt-hatná gondolatmenetét.

— Erdemes bíró uram! Tisztelt esküdt társaim!...

Ha Christmann Márton ő kigyelme azt mondja, hogy neki sok mindenféle hiányzik a holtjából, azt fel nem tehetjük, hogy ez az okatlan állat pusztította volna el mind azt, mert én legalább még sohasem hallottam olyan libáról, a mely damaszt, atlasz, csipke, vagy másféle rongyokkal táplálkoznék.

Christmann uramnak a „rongyok“ ellen volt ki

fogása s a protokollumba a kifejezés helyett „értékes tárgyak“ at kért felvételni; Seldmayer uram pedig nagy bölcsen voná le a Söldner János igen is alapos véleményéből azt a konzekvenziát, hogy e szerint amaz „értékes tárgyak“ at csakis valamely istentelen tolvaj lophatta el.

— De hát hogyan került oda ez a lúd?

Hát hiszen ép ez a bűkkendő!...

— Mutassa csak Christmann uram azt a veszedelmes állatot.

Söldner jobbról balról figyelmesen megvizsgálta a libát, de nem talált rajta semmi gyanús jelt. Tovább adta szomszédjának: Seldmayer uramnak, ő majd talán kiált valamit. Ez aztán konstatált is annyit, hogy a gézengőznek jó nagy begye van, ... több mint valószínű, hogy tegnap este még jól megvacsorált.

A harmadik esküdt polgár már többet vett észre. Ez ugyanis egész határozottan kijelentette, hogy nem a kulcs van a spárgán megkötve, hanem a spárga a kulcs. A negyedik, Söldner, a többi esküdt már csak a megállapított tényeket igenelte, s mivel hogy a bíró ő e zoológiai vizsgálat folyamán el találta szunnyadni, a tizenkettedik szenátor zavarában a szarvas corpus delicti odanyomott a Díjak Albert nótárius uram markába, a ki épen szemben állt a bíróval s nagy szorgalommal eskribálta a protokollumot.

A nótárius halkán tudtára adta a bölcs szenátusnak, hogy egyáltalán nincs uzenben a protokollumban okatlan állatakat is lepingálói — s a libát oda állította maga elé az asztalra.

Christmann Márton pedig csak várta, hogy mi lesz ennek a vége s mosolyogva nézte, mint üti belé a szőnyegen forgó liba sárga csőrét az üblös ölmekalamárisba.

Ennek a liba kíváncsiságnak aztán a kisebb szerencsétlensége az volt, hogy a fekete atramentum jó része kilocsant a protokollumba s Díjak Albert uramnak, bár mint bosszankodott is, újra kellett körmőlnie a lúdpert; a nagyobb baj pedig abban a komikumban nyilvánkozott, hogy az az ostoba állat észreolvén, hogy nem vízbe ütötte be az orrát, tüstént kirántotta azt a kalamárisból s irtalmatlanul elkezdett tüszögöni, egész hűdelt fecskeendevén csőrlyukain keresztül a füom

tintasugarakat a nagyérdemű tanács nagytekinetű orszáira. A jó gyökér szappan lemosta róluk ugyan a fekete szennynyot, de a „fekete pehely tanács“ gúnynevet a nép ajkáról csak nagy idők folyása koptathatta el.

Ez az atramentumos fecskendezés természetesen Szmicsek bíró is vissza adta ébrenlétnek.

Ne tessék azt binni, mintha a bírák nem tudnának haragudni?! Csak látni kellett volna Szmicsek uramat, mint köphödött kétér, mint ragadta meg a tüszűgő libát? A nótárius már be is mártotta kulcsát, hogy a protokollumba e sokat jelentő végbehátározatot vezesse be: „... az botrányt a tiszteletlenéget okozott lúd pedig bíró uram ő kiegelmének hatalmas kezei által fojtatott meg az szenátus szeszadójában.“

Es ime csodák csodája! a nagy vihart egyszerre nagy szélcsönd váltotta fel. Bíró uram ő kigyelme kibocsátá vaskos markából a vonagló libát, ijedten veté magát hátra karzéskébe s fájdalmasan ejté ki e néhány szót:

— Erdemes tanács! ... hisz ez a liba az én libám!...

És az ominózus lúd csakugyan a Szmicsek bíró ludja volt; könnyen ráismerhetett, mert a jobb szárnya gömbölyűre le volt metazva. Erre a fölfedezésre trívaj liba-ügy még bonyolultabb stádiumba lépett. A gordiusi csomó ugyan kettő lett vágva, hanem két újabb megoldhatlan csomóra.

No, ebben ugyan nem volt kétség!

... A bölcsesség szűnet tartott; hallgatott mindenki, s a hallgatás ez egyszer csakugyan arany volt, még pedig a Christmann Márton 300 arany forintja. Csak a nótárius nem jött ki a flegmájából.

Hát már most ugyan mit írjak bele a protokollumba? kérdé egykedűen a város atyáitól.

Szmicsek bíró erre az interpellációra el kezdett kinosan védekezni, mintha bizony ő tanította volna azt az átkozott libát a kifűsságra.

(Folytatás és vége következik.)

hivatalos tudomást még nem nyertem ugyan, de a „Magyar közigazgatás” ban közre tett eme szabályzat (a tölteges áttekintése is bárkit meggyőzhetett arról, hogy az községi közigazgatásunk jelen keretében bele nem illeszthető) s így szükségét látnám, ha a mélyen tisztelt közgyűlés már az alkalommal kifejezést adna azon aggályának, hogy annak keresztülvitele az adókkal túlterhelt polgárok újabb s tetemesb terhelése nélkül aligha lévén eszközölhető, engedessék meg mikép a törvényhatóság indokolandó aggályait a helyi viszonyokhoz alkalmazandó szabályrendeleti tervezetének elkészültével terjesztése fel a nagyméltósága a belügyminiszter úr elbírálása elé.

Indittatva érem magamat ezen javaslatra a szabályzat következő főbb rendelkezései folytán u. m.

„A község pénztára csak biztonsági tekintetben is lehetőleg megfelelő hivatalos helyiségekben kezelhető.”

„Bevétel és kiadások csak hivatalos órákban teljesíthetők.”

A pénzügyi előírt szabályai szerint előírt könyvek és naplók a következők: Vagyon leltár, költségvetési előirányzat, pénztári napló, beszámoló, kassza, kassza leltár, kassza és lerovási főkönyv, számadási főkönyv, utólagos követelések és tartozások nyilvántartása, melyekből a két utóbbit úgy a kassza és lerovási főkönyvet s számadási főkönyvet a közigazgatás tartozásai vezetői, helyi viszonyainak ismerete mellett s tudva azt mikép közigazgatásunk legfőbb 5-6 községet tartozik ellátni, lehetetlen volt a mélyen tisztelt közgyűlésnek figyelemét ez ügyre nem irányítanom mert eme intézkedésekben ki van mondva az, hogy minden községnek külön külön hivatalos helyiséggel kell bírnia, ki van mondva az, hogy a pénztárnak hivatalos ki hivatalos órákhoz van kötve, s ki van mondva bár a sorok között az is, hogy egy közigazgatás 5-6 vagy ennél több községet nem kezelhet. S ép mert ezen consequenciák mind újabb és újabb tehernek csúsznak képviselők tartottam kötelezőségemnek idejekorán aggályaimnak adni kifejezést.

De midőn véleményemet ezen irányban közlöttem, lehetetlen másrésztől a közigazgatás érdekei védelme szempontjából kifejezést nem adnom azon érzelemnek is, hogy a fokozott s mindinkább fokozódó igényekkel szemben csak úgy fogunk hivatásunk magaslatára emelkedni, ha lehetőleg kimélve bár az adózó polgárokat, de mégis egy lépéssel előbbre visszük a közigazgatásunk fejlesztését. Közigazgatásunk rendes működésének egyik legfőbb akadályát kis községeinkben az intelligenciának hiánya képeztén, a községeknek egy beosztásának utján lehetne esetleg legalább részben ezen bajt orvosolni s a jövedelmek cumulatívja s több kiadás megkímélése által képesek lenni arra, hogy kisebb közigazgatási körök alakításában azokban a pénzügyi rendszerezéssel egyidejűleg a közigazgatási kezelés s végrehajtás gyorsítását s hatályosabb tétesséket.

Nem kívánhatom, hogy a mélyen tisztelt közgyűlés ma már álláspontot foglaljon ezen nézetemmel szemben, magam sem vállaltam a felelősséget annak eredményeiért; de olyannak tekintem azt, mint mely kérdés megérdemli mikép az beható tanulmány és bírálat tárgyává tétessék, s ép azért azon esetre, ha a mélyen tisztelt közgyűlés a jelzett irányelvben feltételekkel véli a kibontakozás útját, úgy kegyeskedjék az adatok gyűjtésével megbízni s a tanulmányozás javaslatát ki küldendő bizottságával támogatásom s segítségemre lenni.

Ezeket általános közigazgatási szempontból előrebocsátva, foglalkoznom kell azon helyzettel, melyet a folyó év mostoha természetével s az évek óta tartó általános közigazgatási hanyatlás pangó kereskedés és iparával reánk miert. A mélyen tisztelt bizottság minden tagja hivatalos bejelentése nélkül a ténynek is tudja, hogy a majdnem kizárólag östermeléssel foglalkozó vár megyei lakosság a közigazgatási súlyos válság közepén be következett rossz termés folytán mily aggasztó helyzetbe jutott melyet a vármegye egy tekintélyes s börtérmelel foglalkozó vidékén a phylloxerának rohamosan terjedő pusztítása nagy mérvben súlyosít. Mind eme körülmények melyek első sorban is az adózó polgárok fizető képességében éreztetik súlyokat hivatalos alakban az adó fizetés eredményének vissza maradásában nyilvánulván, közigazgatási bizottságunk határozata folytán járási főszolgabírnaknak a helyszínen beszerzett adatok alapján megállapítottak tekinthető, hogy a vármegye területének egy tekintélyes részén minden esetre szembe kellend szűlleni egy inséges év minden következményével. Nehogy tehát eme következmények késztetlennél érjenek külön javaslataimban egyelőre két irányban kérem a mélyen tisztelt közgyűlés támogatását. Egyik magával a bekövetkező inséggel illetve a bezerzendő segély eszközökkel foglalkozván bizonynyal teljes mértékbe s kiérdemlendő becses figyelemmel, másik az inséggel karöltve járó fenyegetett közbiztonság lehető megvédése tárgyában kér az eddigieknél hatályosabb eszközöket.

Erdemesnek találjuk felsorolni azon tisztelt megyebizottsági tagok névsorát kikölölni, kik költségvetésüket éber szemmel kísérve, a lefolyt hat gyűléstől befáradtak. Résztettek ugyanis: Szontagh Pál, Huzár István, Szakáll Ferenc és Török Zoltán országgyűlési képviselők, Gr. Degenfeld Lajos Debreczen város és Dr. Andreánszky Gábor a piacszékhelyi kerület orsz. képviselői, Dessewffy Ottó kasszamester alispán (ki, mellesleg legyen mondva, magas kora dacára mindnyajunk öröme a legjobb egészséggel él), Madách Károly, szintén kasszamester alispán, Gr. Czebrán László, Gr. Berchtold Arthur, Gr. Pejacesovich Arthur, Fáy Albert, (a ki 3 éve 1000 frtos alapítványt tett magyarosításra szülőkre) Huzár László (a nemzeti intézet elnöke) Veres Gyula Losoncz város méltón volt képviselője, Pokorny György Losoncz város kitűnő polgármestere által, ki négy álló napig időzött városunkban a város nagy kölcsön ügyének keresztülváltása végett, továbbá: Kovács Ferenc kir. közigazgató s „Losoncz és Vidékének” érdemes és kitűnő vezetője, Dr. Piliha Soma köztisztviselőben álló tudós járási orvos, Dr. Szilárdy Árpád kir. tanácsos Zelenka Károly kir. bíró és végül Zelenka Gyula jeles ügyvéd s a gravamens nagy mestere által. Salgótarján képviselője: Szilárdy Ödön úr ki közigazgatásban tevékeny részt vevő. Itt láttuk továbbá: Hanzsly László, Gr. Forgách Sándor, Laszkáry Gyula, Orsz. Mihály, Sréter Alfréd, Prény István és Prény Péter, Illés Ödön, Krenedics Imre (kicsi

ant halljuk, hogy követnek emlegetik a szirákai kerületben.) Moháry Gyula, Ormai Antal, Simonyi Dénes, Csemiczky Károly, Szakáll Barna, Majthényi Ottomár Imre, Fajnor Sándor, Wladár Viktor s Miksa Holles D., Geduly K., Frey Gyula, Samrecsányi E., Luka Gusztáv, Mocáry Ödön, Veres Ernő, (borspáci), Szécsény városát képviselő: Teresztyánszky István, Pintér Sándor, Huszár Antal, Pokorny Pál. Továbbá jelen voltak: Mayer Iván, Szabó János és Vilmos, Sooky László, Heszterányi János, Bene Gyula, Dr. Rosenbach Emil és Beniczky Mihály, Róziarmatról Reményfy József úr kivételével, akik mint résztvevő értesülünk, betegségük által volt akadályoztatva megjelenésben, az összes itteni bizottsági tagok. Itt voltak a 7 járás összes szolgabírái, s a közigazgatás részéről is számosan.

A közgyűlés

lefolyásával és tárgyairól a következőket írjuk. Gr. Gyurky Abraham főispán a tisztikar kíséretében, az előzői széklet 10 órakor elfoglaltván, a nagy tárgyhalmaz miatt csak röviden üdvözölte a nagy számban (mintegy 160) megjelent bizottsági tagokat, a közgyűlést megnyitja és a jegyzőkönyv hitelesítésére: Hanzsly László, Komjáthy Anselm és Simko Frigyes urakat kéri fel.

Örvendetes tudomására hozta a bizottságnak a főispán, hogy az előző napon a számokérő széklet a központi és járási tisztikar működése és tevékenysége felől megtartván, alkalma volt meggyőződni, hogy Nográdmegye tisztikara kifogástalanul megfelel kötelezőségének.

Az alispáni jelentésnek csak azon fontos része olvasztatott fel, mely fontosabb egész terjedelmében közöltetik. Az abban foglaltakat az alispán előszóval is előadván, a jelzett fontos tárgyak előkészítésére bizottság küldetett ki.

A közgyűlések száma szabályrendeletileg háromban lett megalapítva és pedig a megyei és községi számadások felülvizsgálatára a május havi, a megyei költségvetésre a szept. havi és a községi előirányzatokra valamint a közmunka költségvetésre a november havi.

Szabályrendeletileg megalapított, hogy azon esetben, ha a főispán, alispán és főjegyző egyidejűleg akadályoztatva volnának a közgyűlésen előlékel, az előlékel joga negyedsorban az árvaszék elnökét illetni fogja.

Járási ügy.

Borsod és Hunyad megyék átírata az ismert Jánszky ügyben, azon indokokkal fogva, mert az ügy a f. évi aug. 7-én kelt legmagasabb királyi kérés által elintéztet nyert, s az országban letárgyalatott minden felzárkózás nélkül indomással vétetett.

Inségügy

Tekintettel azon ijesztő körülményre, hogy a tavasz beálltával népünknek az inség mulhatatlanul bekövetkezik, annak enyhítése céljából a következő intézkedések tétettek. Megalkottatik az inség ügyi bizottság. Ennek feladata lesz az inséges adatok beszerzése és tanulmányozása után szükégeses válando inséges kölcsönök felvételére a javaslatokat megtenni. Ezen kölcsönöknek igen helyesnek a vicinális utáni készítésére foglaltak fordítottai, úgy hogy mód mutathassék az inségeseknek arra, miszerint községeikhez közel kereszethez jussanak. Az alispán ezt úgy véli eszközöndőnek, hogy ott a hol a vicinális uti készítése folyamatban van, ottac népkönyvák állítsanak s nem készpénz (pálínkára) hanem a legzűlésebbes élelmi szerek jutányos áron osztassanak ki. Az inségügyi bizottság elsőnek az alispán lez tagjai a szolgabírái, a losonci polgármester, a főmérnök, főorvos, járási orvosok és mérnökök, ezeken kívül a b. gyarmati járásból: Hanzsly László, Reményfy József, Havas Gyula, Melichei Ferenc, Simko Frigyes és Gazdik Lajos urak. A nográdi járásból: Laszkáry Gyula, Rosenbach Sándor. A Szécsényi járásból: Ruzsánkó Antal és Luckovich Gábor. szirákai járásból: Nedeczky Géza és Borovicsky Béla. a füleki járásból: Gr. Berchtold Arthur és Szilárdy Ödön. a losonci járásból: Gr. Czebrán László és Beniczky Árpád. Agácsi járásból: Madách Aladár és Geduly Elek urak.

Választás.

Elnöklő főispán a kijelölt bizottságot a következő kép alakítja meg. A törvényhatóság részéről megválasztottak: Dessewffy Ottó, Szakáll Ferenc és Huzár István, a főispán által kinevezettek: Szontagh Pál, Gr. Czebrán László és Szilárdy Ödön urak. A kijelölés tártamára a közgyűlés felülgészittek. Nehány percz múlva a főispán a kijelölt bizottság kiértekezésében megjelenven, jelenti, hogy bizottság a főjegyzői állásra Baintner Arnold és Tihanyi Ferenc pályázókat jelölte ki. „Éljen Tihanyi! Éljen Sréter!” hangzott fel. Sréter azonban nem pályázván és így kiem jelölhetetvén a főispán Tihanyit jelölte ki megválasztottnak. A füleki segéd szolgabírói állásra egyedül Horváth Bertalan pályázván, megválasztott.

Tisztviselői tisztviselői kinevezése.

A főispán által tisztviselői főjegyzőket kinevezettek: Baintner Arnold és Horváth Danó, tisztviselői aljegyzőket: ifj. Kálmán Zsigmond tisztb. aljegyzőt: Bodnár Balint terekek ügyvéd. A választás és tisztviselői tisztviselői a hivatalos esküt a közgyűlés színe előtt letették.

Bizottságok választása.

A közigazgatási bizottságnak jövő évre kilépő tagjai: Gr. Czebrán, Kövy Tivadar, Huzár István, Gr. Pejacesovich Arthur és Reményfy József. A szavazás Gr. Berchtold Arthur, Hanzsly László és Beniczky Árpád szavazatszedő küldötték előtt ijegetetvén, a fentnevezett bizottsági tagok újból megválasztottak. Br. Andreánszky Gábor is figyelembe vehető szavazatot nyert.

A központi választmány tagjai: megválasztottak: Andreánszky Gábor báró, Balás József, Fáy Árpád, Czebrán László gróf, Dessewffy Ottó, Pajor István, Fajnor Sándor, Fáy Albert, Török Zoltán, Hanzsly László, Tihanyi Ferenc, Huzár István és László Kacskovics Lajos, Komjáthy Anselm, Rosenbach Sándor, Kövy Tivadar, Majthényi Imre, Pulezky Agost, Plachy Tamás, Pokorny Gusztáv, Reményfy József, Sréter Alfréd, Szabó János, Madách Károly, Szilárdy Ödön, Szontagh Pál Teresztyánszky István, Gr. Degenfeld Lajos, Simko Frigyes. Az állandó választmány tagjai: megválasztottak:

Andreánszky Gábor br. Balás Antal, Balás József, Bericzky Árpád, Berchtold Arthur gróf, Csemiczky Károly, Czebrán László gróf, Degenfeld Lajos gr. f., Dessewffy Ottó, Fajnor Sándor, Fáy Albert, Frideczky Lajos, Gazdik Lajos Gellón Endre, Hanzsly László, Hoffmann Jakab, Huszár István és László. Kacskovics Lajos, Komjáthy Anselm, Kovács Ferenc, Kövy Tivadar, Krenedics Imre, Laszkáry Gyula, Laszly István, Madách Károly, Mocáry Ödön, Moháry Gyula, Ormai Antal, Orsly József, Pajor István, Pejacesovich Arthur gróf, Pintér Sándor, Plachy Tamás, Posztóczky János, Pulezky Agoston, Reményfy József, Scitovszky János, Simko Frigyes, Sréter Alfréd, Szabó János, Szakall Barna, Szilárdy Samu, Szilárdy Ödön, Szontagh Pál, Teresztyánszky István, Tihanyi Ferenc, Török Zoltán, Wladár Viktor.

Vagyis a volt tagok Hoffman Jakab kivételével egytől egyig újból megválasztottak. Hoffman Jakab helyébe Szakall Barna választott meg.

Ezen kívül megalkottattak a statisztikai, ujongzállítási, számvizsgáló, igazoló, árvaszéki bíráló, jogügyi egészségügyi és az alispáni ügy kezelést felülvizsgáló bizottságok, s azon tagok névsora hagyatott helyben, mely eddig volt.

Kiintetés.

A múlt évi budapesti országos kiállításra Nográdmegye — az itteni népviselet bemutatásáért díszoklevelet és bronz érmét nyert. Ezek a megye kistermében elhelyeztetni fognak, mint hogy azonban a népviselet bemutatásának érdeme tulajdonképpen nem a megyét, hanem eme urhölgyeket s közreműködőket illeti, a megye jegyzőkönyvi elismerést szavaz: Hanzsly László, Dessewffy Ödön, Gr. Berchtold Richard br. Baratta Alajosné, Szakall Barna, Rozsnyai István urhölgyeknek. Rell Pál és Kindernay Károly uraknak és Pöltár községének.

Nográdvármegye szegény árva segélyalapja.

Ily cím alatt a megye a régi összevont pénztárból, mely abból keletkezett, hogy egyes jogosult de elköltözött vagy elhalt árva péczoikat ki nem vették, és az u. n. nográdi árvaalaphoz, mely 1873 ban közadakozásokból gyűjtetett egybe, s mely kötrendbeli alap a tartalék alaphoz illeltetve beolvastatott, segélyalapot létesít szegény elhagyott árva megmentése céljából. E végből elrendeltetett, hogy a belügyminiszterium jóváhagyása mellett a tartalék alaphoz beolvastott mintegy 450 ft pénznek kiutalványoztassanak, s a kintlevő 1554 ft követelés behajtassék.

Kölcsön ügyek.

Losoncz városa folyamodott, hogy kisebb adóssági konverziójára a már meglévő 200,000 frtos kölcsönhöz, még 100,000 frt kölcsön felvétele engedélyeztessék. Ebből fog kifizettetni azon 10,000 frt is, a mely a megyének a losonci inogtlanokért jár.

B. Gyarmat város pedig 60,000 frt kölcsön engedélyezéseért folyamodott hogy apró s nagy kamatu adósságait egy tartozási összeggel rendezhesse. Ezen kölcsön jóváhagyatik ugyan, azonban csak akkor fog záradékoltatni a kölcsönügylet, ha igazoltatik, hogy a kölcsönt felvenni határozó végzés 15 napi közszemlére kitetetik. B. Gyarmatnak a burkolási költségeire kért 8000 frt átmeneti kölcsön az állandó választmányban hosszabb vitára adott alkalmat, mivel az ügy a városi előjáróság által nem volt kellőleg felszerelve. Ennek dacra a kérvényt melegen támogatták Kövy Tivadar és mi igen szép, Török Zoltán úr, Huzár és Dessewffy Ottó urak ellenében, kik elvi érdelem találtak abban, hogy a háztulajdonosokat terhelő s töltök behajtandó költség összeg szintén a megye által jóváhagyandó kölcsönrel bár előlegezőképpen fedeztessék. Mig végre, tekintettel a városra nézve ezen ügy fontosságára s sürgősségére, az alispán közvetít javaslata fogadtatott el, s ezen javaslat lelt elfogadva a közgyűlés által is. T. i. A várost terhelő 4893 forint burkolási költség fedezésére megkívántató kölcsön összeg jóváhagyatik, ellenben a 3107 frtyi különbözeti összegre vonatkozó kölcsön, melyből a járdák burkolási költsége előlegeztetik, jóváhagyatik ugyan, de a kölcsönügylet záradékolása előtt tartozik a város igazolni, hogy a 3107 frt a háztulajdonosok által biztosított.

A nőtinesi vicinális utasportnak megengedtetik, hogy tekintettel a bekövetkező inséges időszakra, 2500 frtyi kölcsönt felvehessen 5 évi törlesztésre. A kölcsön a vicinális alaphoz lesz törlesztve akép, hogy az utténtartási költségekre első összeg érintetlen marad.

Körfelvételek.

Nyitra megye körlevele a magyar nyelvnek a paritás alapján diplomatikai érvényre emelése tárgyában, élénk pártolásban részesült.

Jász-N.-Kun-Szolnok megye körlevele a földadó lezállítása iránt, egyhangulag melegen pártoltatik.

Zólyomk. körlevele az adó ellenőrzésnek állami közvetítése iránt, szintén pártoltatik.

Szabadka város körlevele, mellyel a város történetét megkülönböztetett fogadtatott, s a mű a levéltárba elhelyeztetik.

Részvét.

Tabajdi főispán és Mihálka László alispán halálával vett gyászjelentések fájdalmas részvételt fogadtattak.

Tisztviselői nyugdíj egylete.

A nyugdíj egylet kötelező megalkotása törvény által kimondatván, ennek folytán az e tárgybani hosszas vitálatásokon keresztül ment szabályrendelet elfogadtatik. Eszerint a már meglévő 16,000 frtyi alaphoz a tisztviselők ezental nem 2, hanem 3 perczenttel fognak hozzájárulni, a megye pedig a miniszter által kívánt

percentet akép egészíti ki, hogy 1887-től fogva 1829-ig vagyis 6 éven át évi ezer forinttal járul az alaphoz. A nyugdíj igény csakis 1883. évi jan. 1-től veszi kezdetét. A kik igényeket 1878-ig visszamenőleg érvényesíteni akarják, azok tartoznak 1883-tól visszafelé 1878-ig az 5 százalékos befizetési. Ezen szabályrendelettel intézkedés Hermann Károly aljegyző által sérelmesnek találván, nevezett érdekesen szólalt fel a szabályrendelet ellen. Mellette felszólalt Szontagh Pál, s a tisztviselők közül Baitner Arnold és Pongrácz György. Török Zoltán a 2 percentet s az ezer forintos megyei hozzájárulást elégségesnek találja.

A tolmácsi iskola ügy.

A tolmácsi róm. kath. felekezeti iskola lefeggett. Ormay Antal esperes plebánus új folyamodott Tolmács községéhez, hogy a község a felépítési költségekhez járuljon hozzá. A község azonban afele íbsredibis határozatot hozott, hogy t. i. nem illetékes ezen kérvény tárgyalására. Ezt felebberte Ormay esp. plebánus ur a közig. bizottsághoz. Onnan a kérvény áttétetett illetékesekből a közgyűléshez. Az állandó választmány tárgyalás alá vevén az ügyet, Szontagh Pál ur ezen tisztán felekezeti ügyben hosszabb indoklás után javasolta, hogy a felebbezés elutasításuk. Szontagh Pál ur beszéde után egy kis felekezeti vita vett erőt az állandó választmány tisztelt tagjain. Moháry Gyula plebánus ur azt kérte, hogy mikép adóztassanak meg a zsidók, kik a keresztények által nagy költséggel fenntartott iskolát előzönlök? Komjáthy. Hisz itt nem iskola építésről, de iskola fenntartásról van szó. Szontagh. Adóztassanak meg a más felekezet tagjai úgy, hogy két vagy háromszorosan fizessék a tandíjat, de ahoz a községnek semmi köze. Fáy Albert. Szűgyben ez így történik. Kacs-kovics. A község, mint patronatus hozzájárulhat bármilyen iskola fenntartásához, így volt ez Budapesten is. Scitovszky alispán fölvilágosítja a dolgot, hogy ezen kérvény nem tárgyalható s abban érdemi intézkedés nem tehető, mert a község tartozik elsősorban érdemileg intézkedni, ezért véli a községet utasítani, hogy ezen ügyet szabályszerűen egybehívott közgyűlésen tárgyalja. Ő ezzel nem a kérdés elodázását célozza és semmiféle kedvezményt nem akar taunusítani, sem az egyik, sem a másik felekezet irányában, s azon nézet ellen, mintha az ő alispánsága alatt egy vagy más felekezet dédelgettetnék, egyenesen tiltakozik. Ő — ugy-mond — oda törekszik, hogy a törvényt hajtja végre, a törvénytől el nem tér. A kissé heves vita után az alispáni javaslat elfogadott s az a közgyűlésen is sacionáltatott.

Folyó ügyek.

Szendehely községe folyamodott az iránt, hogy a 14 családból álló P.-Katalin kis község Szendehelyhez csatoltassék, s Angyal Béla felfüggesztett körjegyzőnek feyelemi ügye befejeztessék. A kérvény az 1886. 22. t. cz. 158. §-a értelmében felterjesztetni rendeltetik, s Angyal Béla ügye iránt az alispán megsürgöttetik.

Az 1887-re szóló közmunka előirányzat jóváhagyatik. (Az állandó választmányban felszólalt Desseffy Ottó ur aziránt, hogy minden járásban nagyobb fizetéssel ellátott járási mérnökök alkalmaztassanak. A városi utak Pestmegye felé leendő végleges kiépítése, s ezen vonalnak Pestmegye általi folytatása még idő előtti ügy lévén, a tárgyban Desseffy Ottó ur felszólalására intézkedés nem történt, ellenben Pestmegye megkerestetik, hogy a bányapénz-rádi kiépített utnak Rádnál megszaktadt részét Váczi építessék ki.)

A megyei bizottságnak több választott tagja elköltözött, kilépett és elhalt; a megüresült helyek választás útján fognak betölteni. A választási elnökök és helyettes elnökök megválasztván, egyezményt a választások hatánapjáról f. évi nov. 18-ka tűztetett ki.

A homok-terencei és eszent-iványi körjegyzői választások megemmisítették, s illető járási szolgabírák újabb pályázat hirdetésére utasítottak.

Azon jelentés, hogy ifj. Kálmán Zeigmond a jog és állam tudományi vizgatsikerekkel kiállta, tudomásul vétetik.

A levéltár kiseljeltetésére bizottság küldetett ki, tagjai: Haudály László, Reményfy József, Kövy Tivadar, Komjáthy Anselm és Simko Frigyes.

Amiért a b.-pestiek a tolonczokat megyénken keresztül gyalog tolonczolják felirat intéstetik a belügyminisiteriumhoz.

Ideiglenesen jóváhagyatott, hogy a ragyolezi körjegyző Somosújfaluba tette át lakását.

A törvény értelmében a rendezett tanácsu városokban a képviselő bizottsági tagok és igazoló bizottság választásához törvényhatósági tag küldendő ki elnökül. Losoncra ilyenül Saigyártó Sámuel kir. tanácsos ur választott meg.

A füleki várrom, mint műemlék, a kormány által fenntartatni fog.

As igazságügyi minisiter leir, hogy börtönépü-tünket meg nem vessi. Tudomásul vétetik.

Jóváhagyat k azon szabályrendelet, mely a testi vagy szellemi fogyatkozás által munkaképtelenné vált tisztviselők iránti eljárást szabályozza.

Losoncz lakbérleti szabályrendelete jóváhagyatik. Cséke József 100 frtot hagyományozott a loson-csi gymnasiumra.

Hatvan és Lőrinczi közt vitásak vált határvonal kérdésében Áír a megye Hoveamegyéhez.

Ösv. Wertheimer Károlynét terhelő 453 frt 39 kr adógyben az alispán új tárgyalást fog tartani.

A losoncz megyei ingatlanok eladását a belügy-minisiterium jóváhagyta.

B Gyarmat város azon határozatait, melyek a vá-rosbíró fizetését 500 frtról 800 frtra, a pénztárnok fi-zetését 500 frtról 600 frtra, s a városi orvos fizetését 100 frtról 200 frtra emelték, jóváhagyattak.

Varbó községe és Gr. Zichy Livia közt létesített 100 frtos rétyjogügylet jóváhagyatott.

Kresák Mátyás örökösai és Lassaly István, mint tisztb. megyei főügyész közt létesített egyesség melyese-

rint Kresák Mátyás hagyatékából a divinyi árvák alapja 150 frttal kielégítenek, jóváhagyatott.

Nagyfalu község szerződése Unger Józseffel, ki a bormérsi egy negy-d évi jogot szabadszékéből évi 15 frtért kibérelte, jóváhagyatik.

Szklabonya községnek a közsé temető elköltöztetése tárgyában hozott határozatai, mint szabálytalansok, meg-szemmisítettnek.

Romhány község 200 frtos beltelekének eladása jó-váhagyatik. ellenben a Potoczky Sándortól vett 700 frtos ház vételi tárgyában kötött szerződés csak akkor fog az alispán által záradékoltatni, ha ezen ház telek-könyvi ügyének tisztába hozatala igazoltatik. (A ház még nincs az eladó nevén sem.)

Baglyasajja és hányatársulat közt kötött ingatlan csere jóváhagyatik.

Divény Oroszi és Orstein nevű (30 éves régi bérle) közt magánosan kötött régale szerződés jóváhagyatik.

Salgótarjánának Luby Gézával kötött szerződése melyszerint utóbbitól 500 hold és utasolgalom a kö-zvágóhid területül megvételük, jóváhagyatik.

Losoncz intézkedése, hogy a felső nógrádmegyei közművelődési társulat alapító tagján 100 frttal, mely 5 év alatt törlesztendő, belépsit, jóváhagyatik.

Szentiványi konrad egyik jeles körjegyzőnk kér-vénye d. t. be, hogy fizetés emeltessek. Ügyet az Állan-dó választmányban Mohári plebánus ur melegen támo-gatta, de a kérvénynek hely nem adatott. Elutasítat-tott Tóth Kázmér, romhányi körjegyzőnek is ily írá-nyú kérvénye

A tűzvény által elpusztított Hollókő folyamodott hogy 1886 évi közmunkája elengedtessek. Ennek alvből hely nem adatott, azonban megfelelő segély összeg a segedelmi pénztárból megszavaztatott.

Mikái községe felemelte pénztárnokának és adó-szedőjének fizetését; jóváhagyatott.

Losoncz Tugár vásárhelypénztárnokának szabályrende-lete csakely módosításokkal jóváhagyatott.

A vanyarai és kállói körzoros utóalány iránti kérvénye elutasított.

Megalkottatott az iparügyi pénztár szabályrende-lete. Ezen pénztár forrásai: 1) iparügyi bírák. 2) a pénztárnok zálogtárgyak elárveresítéséből a felek által vissza nem igényelt többlet. 3) adományok. 4) az alap évi tisztárvédelmének egy tízed része. Az iparügyi pén-tek a b-gyarmati három pénztárnokhoz és árva pén-zeknél kikötött feltételek szerint fognak kezelteni, 9/10 ré-sze a jövdelemnek a b-gyarmati és losoncz ipar iskolák tanulóit közt, taneszközökre és ösztöndíjakra fog for-díttatni.

Geduly Elek lónyabányai lelkész ur az állandó választmányak 3 indítványt jelentett be táviratilag. Az indítványok tárgyai azonban 24 órával előbb nem közöl-tetvén, ezen indítványok csak a jövő közgyűlésen les-nek tárgyalhatók.

Végül Tamasi község 580 frtos régi követelése végleg elutasított.

A bemutatott oklevelek kihirdetése és segély kér-vények kedvező elintéztése után a közgyűlés a főispán sajos megéljenésével d. e. 2 órakor ért végett.

Közigazgatási bizottsági ülés.

(nov. 9-án.)

Jelen voltak Reményfy József áron kívül, kinek elmaradásán betegsége által igazoltatik, az összes bi-zottsági tagok, kiket az elnök főispán személyesen tá-vóztván az ülés megnyitá.

Az alispáni jelentés azon szomorú ténynek ad ki-fejeztet, hogy megyénkben a közbiztonság megrendült. Pálfalván és Ipoly Nyitrán a községi pénztárakat ki-rabolták; miért is az alispán indítatva érezté magát, hogy a közbiztonsági intézkedések ellenőrzésére és fo-gamatosítására a járási szolgabírákat és Losoncz város polgármesterét utasítsa.

Nőstölési engedélyek adtak a következő kér-vényeknek: Kovács, Szikora, Nagy, Szűgyi, Fabián, Kanyó, Hátki, Beresky, Orlik, Kosa, Serföld, Tót, Turcsan, Nagy, Vadas, Tóssér, Vilcska, Ljotava, Krá-lik, Bacaka, Kovács, Csorák és Géczinek. A katonai kötelezettség alól elbocsátatnak: Szilaka, Savetlik, Med-vagy és Krajos. Novák felebbezés elutasított. S azon kívül szabadszékoltatik a vederőri szülő törvény 12. §-a alapján: Micske György.

A közmunka váltás számcsoró kimutatása a mi-nisiteriumhoz felterjesztetik. A kimutatás a mostoha idő dacára kedvező eredményről taunskodik. A hát-rakélok behajtása az alispán által szorgalmaztatik, bár 37000 frt kézpénz késleltet gyűmölösztetik.

A varbói bíró felebbezési folytán, az alispáni ha-tározat, mely Gömbry Jánost varbói illetékeségének mondja ki, feloldatik.

A nőtincsi vicinális csoport 2500 frtyi kölcsön iránti kérvény pártolóság tőptetett át a közgyűléshez, hol kedvező elintéztet is nyert.

Bodor Simon nőstölési ügyében, melyben a füle-k-püspöki plebánus ur azon feljelentést tette, hogy az okmányok meghamisítvá, még egy újabb vizgálati rendeltetett el.

A vadörzés és orvvadászat korlátozása tekintet-ből belügyminisiteri rendelet folytán hirdetmény fog kibocsátatni, mely szerint vad árulásnál a vad jo-gos szerszese igazolando? különben a vad a szegények javára elkoboztatik.

Kohn Gáspárné adógye. Kohn Gáspárné 134 frt adóval tartozott. Ezért ingatlanra ellen elrendeltetett az árverés. Ekkor Kohné 30 frtot adott át Steller Antal tisztifőgyőrségnek, hogy az árverést elutasítsa be e ad-jon halasztást. A főgyőrség ezen összegre 7 frt költsé-g levonással e csébből beküldte az adófelügyelőségnek. Az adófelügyelőség halasztást nem adott, s a 30 frtot Kohné régiebb adójára számolta el. Kohné ingatlanai a kincstári tartozás fejében elárveresítettnek. Ezek után Kohné folyamodott a közigazgatási bizottsághoz, hogy

legalább 30 frtja, melyet csak feltételeken fizetett ki, utalványostassék ki a kincstárból. A bizottság helyi adott ezen kérvénynek s utasítja az adófelügyelőséget hogy a 23 frt visszatérítést iránt intézkedjék.

Lip hay János felebbezés közmunka egyben fel-terjesztetik a minisiteriumhoz.

A feleki ízr. anyakönyvvizsgálóság egye pártolóság felterjesztetik.

Árvagy. Beadványok száma: 13,316, ebből elin-téztetett: 12235, hátralek 1081. Gyámpénztárilag ke-szelt pénz és pénztérték: 600,046 frt, melyből a tartalék alap: 11,413 frt 78 kr.

Tanügy. Koltai Miklós somos-újfalusi tanító egye a tisztifőgyőrségnek kiadott, hogy az az egyet tienti jelentésével a feyelemi bizottsághoz terjesztse be

A szendehelyi kovácsi községi iskola tanító állása Molnár Pál halálával megüresvén, ezen állás választás útján betölteni fog. A választás elnöküli Moháry Gyula varbói plebánus ur választott meg.

Dömök Ernő: b-gyarmati polg. iskolai tanítónő 58d éves pótlék iránti kérvénye pártolóság felter-jesztetik.

Joggy. ek. A vadkerti előjáróság folyamodott az-iránt, hogy a rája rótt 250 frt adóvégrehajtási költ-ség elengedtessek. Kérvényüket azaz támogatják, hogy az adóvégrehajtási költés közsben behajtatott s a költ-ségnél elszámoltatott. Ezen állítás azonban igazolva nincs. Az előjáróság kérvénye alaptalannak és idő-utánnak találván, elutasított.

A kállói papi és tanítói szolgálmányok ügyében Pusztosky János köldöttiségi tagnak és Veres János főszolgabírónak sikerült egyességet emkösdni a 400 frt váltási dísz meg mikénti fizetésére néve. Kaddfogva az ügy befejezettnek tekintetik.

Hoffmann Dávid az ismert uszora egyben hozott közig. biz. határozat ellen felebbezéssel el; de mivel a nem igazságügyi minisiterium a bizottság intézkedé-sét tudomásul vette, s az iratokat a b-gyarmati tör-vénynek kir. ügyészséghez véleményes jelentéssel együtt elküldte, ezen felebbezés az igazságügyi minisiterhez fel nem terjeszthető; ellenben több bányi lakos és adó kérvénye aziránt, hogy az uszorai elődítóg, Hoffman végrehajtással felfüggesztessenek, a kir. ügyés-séghez tőptetett át

Adógy. Az október havi egyenes adó beizetés: 74,832 frt 81 kr; egyen évi beizetés: 602,285 frt 54 kr. Hátralek okt. végig: 902,108 frt 40 kr. Vissza-ese szomban a mult évi beizetéssel: 113, 905 frt. 39 krj

A gacajárai szolgabírónk azon jelentés, hogy az adóvégrehajtással Brányik Lajos megbízott, tudomásul vétetik. (Az előbbi végrehajtó 60 frt előleggel odébb állott.)

As adófelügyelő, ki szintal is számos egydara-bot intézett el, s hivatalos kötelezettségét a legnagyobb pontosággal és lelkiismeretességgel teljesíti, s emellett itteni viselte jó modora és a legbübb tekintetben hu-manus bánásmódja által mindnyájunk tisztelőt ki-virta, az alispántól fényes elégtételt nyert a közigaz-gatási bizottsághoz azon nyilatkozás alapján meghur-csolások ellenében, melyek őt és egybegyő hivatali személyzetét oly sértőleg érintették.

Börtönügy. A férfi fegyencsek száma volt: 235, a nők 20. A fegyencsek keresménye: 344 frt 43 kr, melyből az állam 233 frt 53 kr, a fegyencsek: 110 frt 88 kr. A fogházak szapt. 31-en megvizsgáltattak s csupán a losoncz járásbírósi fogháznál felmerült azon hiány, hogy az kellőleg felszerelve nincs.

Egészségügy. Az egészségügyi állapotok ellégé-jök voltak bár a vörhöz Hradisyan és Uherován járványusztan dühögött. A halálosok száma volt a megyében 601, melyből a gyermekkorra esik: 150, az agghorra: 532. A gazdasági állatok közt a lépfene dühögött, és pedig: Bányos, Hutyag, Zagyva-Szántó, P.-Sőj és Héhalom községekben.

Távirás ügy. Szirákon a távirás állomás okt. 6-19 én nyílt meg.

Utügy. Az állami és megyei utak jó karban vol-tak, a közlekedés ebből sem akadt meg.

Több magánérdeklő kérvény elintéztése után be-mutatott az 1887. évi közmunka költségvetés bő-vebb indoklással együtt. A költségvetés egyhangilag elfogadott s álltetett a közgyűlésben, hol, mint tud-juk, szintén kedvező elintéztet nyert, s intézkedés tör-tént aziránt is, hogy 1000 frt vétésnek fel utjelnő tá-b-lék és csenlopek költségaira.

A mátravasuti vállalat megbízottja Jozovics Kor-nél mérnök kérvénye a kis terencei és semti községek köztött az u. a. Köhgye oldalában fekvő megyei árter-nék áthelyezése tárgyában a mátrai vasuti ravaszlyuki vonalának reconstruálása folytán. A kérelmetett me-gyei útész áthelyezése a bemutatott terv szerint nov. 1 én felvett megállapodás kivonát betartása mellett megengedtetik, megjegyzetvén azonban, hogy a eső-ban levő megyei árterés áthelyezésének építés és kina-játítási költségei egyedül a vasutársaság által viselen-dők és e szimen Nógrádm. sommi néven nevezendő költé-get nem visel, kikötetik, hogy az átbeszámolás helyfelöl-részdje (szarpa) a jkben foglaltak szerint legalább azon hajtsámal birjon, mely hajlás a vasuti levezetésnél az építési vállalat alkalmazva és megfelelő leend. Ennek ellenőrzése a járási szolgabíró és a műszaki felhívás-gálatra a főmérnök utasítatik. A vasutársaságnak meghagyatik, hogy a szükséges repesztések alkalmazával kellő óvintézkedéseket tegye meg és az illető hatóság-nak jelentse be

Végül a főjegyző előadta még a boros berinkei italmérsi ügyben Bocz Ferenc felebbezését. A boros-berinkei előjáróság ugyanez ügy jart el, hogy a máj. 13 kára kiltáttt árverés előtt, még máj. 1-én kiadta az italmérsi jogot felebbezésnek. Ezt a község igen helyesen megemmisítette, a közig. bizottság pedig a felebbezés elvetésével a közig. határozatát helyben hagyta.

Szerény Imre n.-gőzi pénztárnok folyamodott, hogy a reá kivettelt 54 frt 58 kr végrehajtási költség elengedtesék, kérvénye a járási szolgabírónak vizsgálat végett kiadott.

Úlde vége d. u. fél 1-kor.

Vasut ügy.

A vasut ügyben a hét folytán két fontos értekezlet tartott a megye székvárosában. Első volt az, melyet B. Gyarmat város képviselő testülete és a városi érdekeltség tartott a városházán nov. 7-én, a másik azon nagy jelentőségű értekezlet volt, melyet gr. Gyürky főispán, mint a megyei vasuti bizottság fejeének elnöke, majd gr. Zichy Nándor elnöksége alatt tartott meg a megyeház kistermében.

A városi képviselő testület nov. 7-én közlönkesséssel kimondta azt, hogy a legújabbban törvénnyel ipolyság b. gyarmati vasut ügyét nemcsak erkölcsiileg, de a város anyagi körülményeire is mérten anyagilag is támogatni fogja. Ezen kijelentést a b. gyarmati érdekeltség is közakarattal megáldotta.

Nagyobb fontosságú azonban a megyeház kistermében tartott vasuti értekezlet, részint az Ipolyság b. gyarmati vasut ügyben hozott határozataival fogva, részint pedig azért, mert ezen határozatok oly egyének közbejötté mellett hozattak, kiknek komoly szándékukban kivitteli erejében és számításával párosult érdekeltségében egy csopott sem lehet kétkednünk. Ezen értekezleten megjelent lovag Bernádt Győző úr, a szabadelmozott osztrák magyar vasutttársaság főfelügyelője és építészeti főnöke is, ki szabatosan előadta ama feltételeket, melyek mellett a szab. osztr. magyar vasutttársaság az ipolyság b. gyarmati vonalat hajlandó kiépíteni. Ezen feltételek felett folyt azután az értekezlet, melyről a következőket irhatjuk:

Az értekezletet gr. Gyürky főispán úr ónagyméltósága megnyitván, felkéri Bernádt Győző vasuti főfelügyelő urat, hogy a vasutttársaság feltételeit adja elő.

Lovag Bernádt Győző. A szabadelmozott osztr. magyar állam vasuti társaság kötelezi magát, hogy az ipolyság b. gyarmati vonalra nézve az engedélyt (concessio) megnyeri, s az engedély feltételeitől számított egy év alatt az ipolyság b. gyarmati vonalat kiépíti, ha részére ezért 100,000 frt 8 év alatt kifizetetik.

Seitovszky János alispán, mint a megyei vasuti bizottság helyettes elnöke kifejezvé azt, hogy a most tervezett vasút vonalat a megye is erkölcsiileg támogatni kész, felkéri az érdekeltséget, hogy értekezleti elnökök és jegyzők válasszon, utóbb pedig ajánlotta, hogy Kövy Tivadar úr az érdekeltség jogtanácsosaként felkérésék. Az alispán javaslata folytán az érdekeltségi értekezlet elnökeül gr. Zichy Nándor, jogtanácsosaként Kövy Tivadar és jegyzőül Horváth Danó megválasztottak.

Ezek után gr. Zichy Nándor érdekeltségi elnök úr a vasutttársaság feltételeit szakértő nézetekkel vette taglalás alá, kifejezvé azt, hogy minlőn ezen vonal nagyobb része Hontmegyén menend keresztül, az ügybe Hontmegye érdekeltsége is bevonandó. Minlőn pedig sem a honti sem a nógrádi érdekeltség aránya körvonala nincs, minlőn számokhoz számok nélkül nem szólhatunk, nézete szerint elsősorban is szükséges, hogy Hontmegye igen tisztelt főispánja, mint a námai-apolysági vonal megalkotója felkérésék, miszerint a honti érdekeltséget megalkotván, ezen és a nógrádi érdekeltség B. Gyarmaton legközelebb össztűlést tartson. Az össztűléstől öt év betárpapját határozza meg a honti főispán, 6 éves bármely napon ezen értekezleten megjelenni. Ezután közönséget mondott az érdekeltség nevében a főispánnak és az alispánnak, kik szívesek voltak az értekezletet összehívni, felkérve őket, hogy közreműködésüket továbbra is ajánlják fel. A főispán azon kijelentéssel, miszerint ezen ügy gr. Zichy Nándor által a legjobb kezében van letéve, az értekezletet elhagyta. Zichy tovább taglalván az ügyet, a 100,000 frtot soknak találja, mert ezen vonal kiépítése elsősorban is az osztrák államvasutttársaságot érdekli, s alig hiszi, hogy ezen összeg össze volna hozható, azért is reményli, hogy a vasutttársaság kevesebb is megelégszik.

L. Bernádt. Lehet kevesebb is! Ennek kijelentése után L. Bernádt eltávozott, s az értekezlet folytatta a tanácskozásat melynek lelke gr. Zichyn kívül nagyérdemű alispánunk volt.

Az értekezlet folyamán megapitattak azon községek és községek egyes birtokosai, kik az érdekeltségbe bevonandók. Ugyanis Nógrád megye részéről: B. Gyarmat, Kekkő, N.-Kürtő, K. Kürtő, N.-Sztrácin, Ebecsk, Zsely, Szklabonya, Csestve, Mohora, Bakó, Sőj, Kelecsény, Nándor, Szgy, K. Haláp, Surány, Kőr, Herencsény, Gárdony, Várhó, Szécsény-Kovácsi, J.-Kürt, Pétő, Póstány, Ludány, Szécsény, Sipek, Dejtár, Marczal, Halázi, Dolány, Géc, Varsány, Horpács, Patak, N.-Oroszi és Riba. Hontmegye részéről: I.-Szécsénke, Nyék, Balog, N. Csalmosia, K.-Csalmosia, Kóvár, Terbegecz, Kőkeszi, Szécsény, Luka-Négy, Podluzsány, F. és A. Pribel, A. K. és F. Palojta, Zahora, Szécsény, Vecse és Inám. Az egyes községekben lakó érdekeltek birtokosok az értekezlet tartama alatt össze irattak, s a b. gyarmati érdekeltség összehívására B. Gyarmat város jelenvolt bírja felkértezt, ki is ezen megbízatást községgel elfogadta.

Az értekezleten hosszabb eszmecsere után a hozzá járulás mérve is megapitott, még pedig lehetőleg minden bold után 1 frtban. E végből Kövy Tivadar a jogtanácsos úr felkértezt, hogy a birtokosok katasteri íveit szerezzék be.

Nem lesz érdektelen megjegyezni még azt is, hogy a vasut irányja is contemplálva lett. E szerint a vasut Ipolyságtól, Hont, Palánk, Dótar és Riba községeken menne keresztül s az indóház az Ipoly balparján B. Gyarmaton lenne. Az egyébként, hogy a vonal az

Ipoly bal partján vezetettnek B. Gyarmatra, egyik feltétellel fog felállítani.

Az értekezlet déli 12 óráig tartott, s annak folyamán örömmel tapasztaltak, hogy gr. Zichy Nándor úr, ki e téren valószínűségei tekintetéből, ószintén érdeklődik ügyünk iránt; a gróf azon igéretét is kifejezte, hogy az ügy támogatására nemcsak a honti főispánt, hanem a horcegrómat is, ki itteni uradalmaival nagy mérvben van érdekelve, meg fogja küldeni levél útján is kéri. Az értekezleten a fent említettek kivül, élénk részt vettek: Szontagh Pál országgyűlési képviselőnk, gr. Pejacsevich Arthúr, gr. Czebrán László, Hanzely László, Török Sándor, Havas Gyula, Gazdik Lajos, Reményi Károly, Feledi Henrik, Simko Frigyes, Moháry Gyula, Fáy Árpád, Majthényi Ottmár és Imre, Simonyi Dénes, Balás József, Sztranyavszky Géza, Baintner Otto, dr. Kacsavics Gyula, dr. Bogdán Mihály, dr. Hekó József, Heszterényi János, Ticsénzky József, Polatacsk Henrik, Lázár Mór, Kohn Armin, Bachár Gyula, Manóssy Alajos, Kondor József, Karlik János, Berce Lipót, Maró János, Elfer Ede, Rónay Zeigmond, Sebjan Károly és Rónay Ignác s több érdekelte fél.

A kolera és még egyéb alakjai.

Perény Gábor közreműködő.

Tolmácson 1886 novem 7.

Az emberiséget időnként sújtó csapások köztalig van borzasztóbb, mint az ázsiai kolera. Kinem fejeztél azaz iszonyú szellemi anyagi kármelyet az okoz, az a sok köny, mely annak útjait öntözi. Nem mondhatni, hogy fővárosunkban valami nagy bévvel lépett volna fel, s a védekezési költségek idáig bizonyára túlhaladják a százezer forintot.

Forrásait eme járványos ragályos kárnak főképen ama nagy területű posvány szolgát, melyet a Ganges folyam az indiai Óceánba történő szabálytalan, s mondhatni minden meder nélkül való beömlésével képes.

A régebbi epidemisták azt mondják, hogy a rohadásba menő növény országai származék sok váltó lázat, és hagymást, az állatvilág rohadó anyagai pedig hányzékeltet hozhatnak létre. Ha ez áll, ama kérdés merül fel, hogy mikor, smily körülmények közt lehetne eljírni ama katasztrófát igen sok állati tetem az említett folyam deltájában.

Sajátosság az, hogy habár ezredek óta fenállhat feltételeivel körnemozóként a jelzett posványosság, az ottani kolera járványról mégis csak 1503-ban van először említés téve. Még sajátosságabb az, hogy habár Ázsiával, mint az emberiség bölcsőjével talán már a történelem előtti időkben is folyton érintkezett Európa, így a többi ázsiai államok; igazában még is csak 1817-ben kelt nagy vándor útjára; talán, hogy áttegye az előbbi századokban oly nagy mértékben pusztított, de magát már lejárató látszó pestis szerepét.

A tökéletesített látási eszközök, és a hivatali bakteriologusok ernyedetlen buzgólkodása folytán kiderült, hogy a betegség legközelebbi okaként a nevezett birtóvra jutott; s alakjánál fogva komma bacillusnak nevezték legalsóbb rendű növény parányiság szolgát, melyből 550 egyedet kellene egymás mellé párhuzamosan raknunk, hogy egy baj szállyi vastagságot kapjunk. Tudjuk azt is, hogy eme növényi parazitának tartott mikrobum az ömlesztő szerekbe jutva, kedvező feltételek mellett igen rövid idő alatt, látható módon, megostódás útján rendkívüli gyorsasággal szaporodik, mely alkalommal állítólag a legolóbb mérgek egyikét a ptomain termeli. E mérget a vérből, májból vegyi után sikerült is már előállítani; s eme ptamint lenne az, mely a beleket végnélkülnek látszó, többször húszli tert túlhaladó mennyiségű nedvelválásztára ingerli, hogy azután a vérbesűrűsödése, majd a vérkeringés, központjának a szívnek hűdése halált idézzon elő. A komma-bacillusnak, az eddigi vizsgálódások szerint főleg a bélhuzamban tenyésznek, és tanyáznak, következés kép csak ide, és innét történhetik fertőzés.

Ellenére annak, hogy a kolera márszázadok óta pusztul, ellenére annak, hogy köztünk már félszázad óta kísért, természetét, viszonyait talán még most sem ismerjük teljesen; innét van az, hogy ellenre, mint betegség ellen még most sincs gyógyszerünk. Az által azonban, hogy annak legközelebbi okát a komma-bacillusban felfedezni vélte a tudomány, csak idő kérdése volt, hogy mikor kerítse őt hatalmába.

Fő gyógyszerünk, a mit ellene adhatunk, most is az, mely első inváziójakor 1831-ben volt, gyógyszerelésünk most is éppen úgy körtűnelt mint akkor volt, s éppen ezért a halálozási százalék most csak úgy 50-60 százaléki, mint 1831-ben volt. Eljárásunk csak annyiban lehet alkalmazhatóbb, okosabb, s mennyiben feltételeink szerint ismerősök lévén a kórokaival, az ellen erős akarattal eredményesen küzdhetünk (Folytatása következik.)

H i r e k.

Személyi hírek. Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr ónagyméltósága már nov. 8-án érkezett megyénk székvárosába, s itt három teljes napot időzött. Azt lehet mondani, hogy itt létének minden idejét igénybe vették a nagyfőntóság gyűlések és értekezletek. A gyűlések közeli egyes tisztelők, látogatók és kérvényezőknek voltak szándéka. A főispáni terem kilincset egyik kezével, a másiknak adta, s az előszobában mégis mindig nagy volt a várakozók száma kiknek arczán bizonyos elfoglaltság és féltés volt látható, mindaddig, míg a főispánul nem bészelték, a főispáni termekből azonban mindenki örömszáraz arccal távozott, mert em volt egy is a folyamodók közül, kiknek ügyét a főispán jóakarattal figyelembe nem vette és el nem intézte volna. A főis

pán Gr. Czebrán és Gr. Pejacsevich urak társaságában csak nov. 11-én d. e. 11 óráfelé távozott a megye székvárosából, mely napon Felső-Ludányban Gr. Pejacsevich úrnál ebédelt, s F. Ludányból kistereuui birtokaira utazott. A b. gyarmati kerület igen tisztelt országgyűlési képviselője a t. ház első alelnökét Szontagh Pál valóságos b. t. tanácsos urat is volt szerencsék városunk falai között tisztelhetni. Kitarló buzgó sággal vett részt gyűléseinken s ő, aki országos dolgok eldöntésénél kiváló tényező, folytonos éber figyelmet tanúsított a kisebb (megyei) dolgok elintézésénél is. Szontagh Pál úr ónagyméltósága Kövy Tivadar úr vendége volt, akivel: amicus in persona, inimicus in re. A sora ügy hozta magával, hogy Gr. Zichy Nándor úr ónagyméltósága, a Zichy senioratus felhatalmazott kezelője szünet a napon volt vendége Kövy urak, amikor az excellenciás úr. Az 1884 ki választás óta a Szontagh Zichy párti választók még most is nehezelmek egymásra, még a két jelölt szépen megfér egy fedél alatt.

Hymn. Felsenburg Gyula, B. Gyarmaton köztisztviselőnk álló Felsenburg Mór nagykereskedő egyik derék fia, a napokban jegyezte el Keiner Paula kisleányt, Keiner Albert egri nagykereskedő kedves leányát. — Molnár György, a b. gyarmati taksaróképző intézmény pénztárnoka nov. 10-én kelt egybe öv. Anlager Nándorné assz. Böhler Mária asszonnyal.

Számonkérőszék. A főispán törvényes kötelességéből kifolyólag nov. 9-én este számonkérő széklet tartott a központi és járási tisztviselők működése felett, mely alkalommal örömdetesen meggyőződött, hogy Nógrád megye tisztikarának tevékenysége kifogástalan sőt dicsőretreméltó; ennek a főispán a közgyűlésen is kifejeztét adott. Itt léto alatt a főispán a pénztárakat is megvizsgálta, s mindent a legnagyobb rendben talált.

Az első dalestély, mely B. Gyarmaton az itteni dalegyület által nov. 6-án a megyeház kistermében rendeztetett, az anyagi eredményt illetőleg — rosszul sikerült. Remélhető, hogy a második, mely decz. 10-én (Borbála napján) fog megtartatni, sikerültebb lesz, s a közönség méltányolni fogja a dalegyület jóakarát törekvéseit, mely az élvezetes társas összejöveteleket is egyik csaljál tűzte ki.

A főispán ebéd nov. 10-én d. u. 3 órakor vette kesztét. A gyűlésen és a clótanácskozásanyokban kifáradt bizottsági tagok a fehér asztalnál kedélyesen érezték magokat. A felkötött szék sorát a főispán kezdte meg, s emelkedett szellemű szópbeszéddel ellette alkotmányos királyunkat, kiknek uralkodása alatt a béke áldását élvezzük, de akitől viszont él és halál házak vagyunk. Ellette továbbá a király asszonyt és őfenségét Rezső trónörökösét és nejét, valamint az uralkodó ház összes tagjait. A jelenlévők a pohár közönséget felállva hallgatták végig A főispánt szelimes toszthoz Szontagh Pál ur ellette, a megye kitűnő és vaszorgalmú alispánjára Pajor István mondott fehélt hangulatú toasztot. Majd Okolicsányi János hosszabb szépen kikanyarított beszédében újból ellette a főispánt, Szerény Gábor, Szontagh Pál excellenciáját a b. gyarmati kerület érdemes képviselőjét és az országzás első alelnökét, Czebrán gr. Tihanyi Fereacst az újfőjegyzőt, ki ezúttal megköszönte a bizottság bizalmát. Pajor ur a közgyűlési bizottság grófjait: Czebrán, Berchtold és Pejacsevich grófokért majd Hosszár Istvánért ültet poharat, az alispán országgyűlési képviselőinket, Wladár Viktor Szerény Gábor járási főszolgabíró, Szerény Hosszár László urat és végül Simko Frigyes ur a két tiszteletbeli főjegyzőt, Baintner Arsoldot és Horváth Dr. nőt ellettek. De minden toasztnál szebben beszélt a t. ebédelő bizottság azon kegyeltes ténye, hogy egy elagott valamikor jókírú, most azonban nyomorban szenvedő megyei embernek felszolgálására 87 frt adakozott össze. Az ebéd víghangulattal csak 5 óráfelé ért véget.

Névsap. Hanzely Márton szécsényjárási szolgabíró úr lakásán B. Gyarmaton fanyas Márton napja volt, melyen megyénk számos notabilitása vett részt.

Szécsényben. Földiák Armin modern berendezésű szállodát nyitott. Címe: Ujvilág. A szálloda, mely egyszerűsággal kávéház is, ma önnapélyesen nyitattik meg.

Halálozás. Paudler József b. gyarmati keményesipari iparos fiatal neje, boldog házasságának első betében — hirtelen halálal kimúl s nov. 12-én nagy részvétellel eltemetett. Hátr peraira I.

Súlyos csapás érte Gredits Miksa urat, a lozsonci Állami gymnasium keletelt igazgatóját, amennyiben egyik kedves leánya, a 7 éves Isabella, nov. 10-én elhalt.

Vihár ma vasárnap megy végbe föltűst. Borháza Géza plébános úr beigtatása.

Az Ipolyság-námai vasutnak október havi bevételé oly kedvező volt, hogy az igazgatóság jó év esetében sem számított ily eredményre. Csak az Ipolysági Állomának 10,000 frt bevételé volt.

Horváth Danó,

felelős szerkesztő.

SZÁLLODA

megnyitási jelentés.

Va szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy Szécsényben újonnan épült emeletes házamban a modern követelményeknek megfelelő szállodát, vendéglőt és kávéházat berendeztem és folyó hó 14-én megnyitottam.

Nem ajánltam sem költséget sem áldozatot, hogy a nagyérdemű közönség tetszését és teljes megelégedését valamint eddigi jó hírnevemet magamnak továbbra is kiérdemeljem.

Midőn szállodámat, kávéházamat, kiténő boraimat, és jó magyar konyhámat, valamint úri lovak részére árt istálót és saját fogatokat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlom, maradok

teljes tisztelettel

Földiák Herman,

az „ujvilág szálloda" tulajdonosa.

SILBERER ADOLF ÉS FIA

ékszerész üzletében B. Gyarmaton arany, ezüst és általában mindennemű ékszereken javítások és átalakítások a legrövidebb idő alatt igen jutányos áron eszközöltetnek.

Ugyanott karácsonyi és ujévi ajándékok dús választékban kaphatók.